

Polskie Towarzystwo Orzecznictwa Lekarskiego

Warszawa, 8 marca 2021 r.

Pani
Marlena Małąg
Minister Rodziny i Polityki Społecznej
Ministerstwo Rodziny i Polityki
Społecznej
ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-513 Warszawa

Wielce Szanowna Pani Minister!

Polskie Towarzystwo Orzecznictwa Lekarskiego, które mam zaszczyt reprezentować, zrzeszające niezależnych ekspertów i praktyków w tej dziedzinie, z zainteresowaniem analizuje podejmowane inicjatywy oraz planowane kierunki zmian w obszarze orzecznictwa lekarskiego funkcjonującego w systemie zabezpieczenia społecznego. Z satysfakcją przyjmujemy zapowiedzi wdrażania w tym obszarze kolejnych reform, jakże bardzo ważnych z punktu widzenia potrzeb społecznych.

Po zapoznaniu się z treścią rozdziału VIII.1.3. pt. „Reforma systemu orzekania o niepełnosprawności” zawartego w Uchwale Rady Ministrów Nr 27 z dnia 16 lutego 2021 r. w sprawie przyjęcia dokumentu Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021 – 2030, (dalej „Strategia”) opierając się na naszym wieloletnim doświadczeniu, w tym wynikającym ze współpracy międzynarodowej z instytucjami ubezpieczeniowymi innych państw członkowskich UE oraz z Europejskim Stowarzyszeniem Lekarzy Orzeczników (European Union of Medicine in Assurance and Social Security – EUMASS), w trosce o zapewnienie sprawnie funkcjonującego systemu orzecznictwa, pozwalamy sobie wskazać na kwestie, wymagające szczególnie pogłębionej analizy i uwagi przy projektowaniu szczegółowych rozwiązań legislacyjnych, służących wdrożeniu założeń przyjętych w tym dokumencie.

Dane do kontaktu:

Adres do korespondencji:
skr. pocztowa nr 15
01-748 FUP Warszawa 86
siedziba P.T.O.L.: Al. Jerozolimskie 85, lok. 21
02 – 001 Warszawa

kontakt@ptol.org.pl

www.ptol.org.pl

Zagadnienia związane z orzecznictwem lekarskim są niewątpliwie bardzo złożone, właściwie zaprojektowany i prawidłowo funkcjonujący system orzecznictwa (pod względem merytorycznym i organizacyjnym) powinien gwarantować realizację określonego w art. 67 ust. 1 Konstytucji RP prawa do zabezpieczenia społecznego, jak i prowadzenie polityki społecznej, odpowiadającej na potrzeby zmieniającego się otoczenia.

Wobec sformułowanych w Strategii założeń do reformy orzecznictwa, przedstawiamy poniższe kwestie:

1. W Strategii wskazano, że „nowy system będzie oparty o jednolite zasady orzekania o niepełnosprawności”, interdyscyplinarny zespół specjalistów będzie przeprowadzał kompleksową ocenę funkcjonowania celem wydania orzeczenia dla potrzeb świadczeń, jak i innego wsparcia udzielanego osobom niepełnosprawnym. Ustalenia zawarte w tym orzeczeniu powinny pozwolić także na podjęcie rozstrzygnięcia przez właściwy organ rentowy (ZUS, KRUS, MSWiA, MON) w przedmiocie świadczenia rentowego. W Strategii zapisano, że orzeczenie nie będzie zawierało określeń „np. niezdolność do pracy, niezdolność do samodzielnej egzystencji, niesamodzielność”, jednakże należy zaznaczyć, że ustalenia w tym zakresie (tj. przykładowo stwierdzenie niezdolności do pracy, całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową, niezdolności do samodzielnej egzystencji) stanowią ustawowy wymóg przyznania określonych świadczeń przysługujących z tytułu następstw choroby lub urazu.

W Konstytucji RP, tj. zgodnie z powołanym wyżej art. 67 ust. 1 - Obywatel ma prawo do **zabezpieczenia społecznego w razie niezdolności do pracy** ze względu na chorobę lub inwalidztwo oraz po osiągnięciu wieku emerytalnego.

2. W Strategii wskazano, iż „dzięki powołaniu oddzielnego organu od płatników świadczeń (ZUS, KRUS, MSWiA, MON, MEN) zagwarantowana zostanie bezstronność orzekania”. Przewidziano jednocześnie, że „System ma być jednolity, tzn. łączyć orzecznictwo do celów rentowych, pozarentowych i edukacyjnych.”. Aktualnie, orzekanie dla potrzeb świadczeń realizowanych przez wymienione instytucje jest dwuinstancyjne i jest merytorycznie nadzorowane. Ponadto, jeśli osoba nie zgadza się z decyzją instytucji zabezpieczenia społecznego ma prawo zaskarżyć ją do Sądu Pracy

---

Dane do kontaktu:

Adres do korespondencji:
skr. pocztowa nr 15
01-748 FUP Warszawa 86
siedziba P.T.O.L.: Al. Jerozolimskie 85, lok. 21
02 - 001 Warszawa

kontakt@ptol.org.pl

www.ptol.org.pl

i Ubezpieczeń Społecznych, który w sprawach z zakresu zabezpieczenia społecznego także działa w systemie dwuinstancyjnym. W zreformowanym systemie również przewiduje się dwuinstancyjne orzekanie, co oznacza kontynuację dotychczasowej „bezzstronności orzekania”.

3. W Strategii przyjęto, że „Orzeczenie będzie zawierało informacje na temat indywidualnych potrzeb wsparcia, wynikających z niepełnosprawności, a nie dysfunkcji”, a jednocześnie założono, że „Kompleksowa ocena funkcjonowania danej osoby (...) będzie realizowana z wykorzystaniem narzędzia jakim jest skala ICF”. Międzynarodowa Klasyfikacja Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia (ICF) oparta jest na wykazie dysfunkcji.
4. W Strategii przewidziano udział w składzie zespołu orzekającego „lekarza (odpowiedniej specjalizacji)”. A więc w przypadku gdy u osoby orzekanej występuje wiele schorzeń (z praktyki orzeczniczej wynika, że takie sytuacje są regułą) konieczne byłoby zapewnienie w składzie orzekającym wielu lekarzy – ze specjalizacjami odpowiednimi do schorzeń osoby orzekanej.
5. Nadzór nad systemem orzecznictwa może sprawować polityk (proponowany w Strategii Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych), konieczne jest jednak zapewnienie nadzoru merytorycznego nad orzekaniem, tak aby zagwarantować prawidłowość wydawanych orzeczeń i ich zgodność ze standardami orzecznictwa opartymi na aktualnym stanie wiedzy medycznej.

W załączeniu przedstawiamy wyciąg ważniejszych regulacji wynikających z aktów prawa międzynarodowego dotyczących zabezpieczenia społecznego osób niepełnosprawnych.

Załącznik 1:

Z wyrazami szacunku
Jolanta Nowak

Dane do kontaktu:

Adres do korespondencji:
skr. pocztowa nr 15
01-748 FUP Warszawa 86
siedziba P.T.O.L.: Al. Jerozolimskie 85, lok. 21
02 – 001 Warszawa

kontakt@ptol.org.pl
www.ptol.org.pl